

Olga Vilímková Guatemala: Conflicto armado 1960-1996 y situación actual con especial referencia a los mayas. Disertační práce, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Středisko ibero-amerických studií, Praha 2009, 364 s., fotografické přílohy 15 s.

Posudek

Latinská Amerika druhé poloviny 20. století je pro historika laboratoří, v níž se setkává na jedné straně odkaz raněnovověkých století a většinové civilizace s ambicemi globalizovaného euro-amerického/americko-evropského světa, na straně druhé téhož jsou účastni ti, kteří náleželi a náleží ke spektru původní Ameriky.

Paní PhDr. Olga Vilímková zvolila za téma své disertační práce Střední Ameriku na příkladu Guatemaly. Sleduje ozbrojený konflikt v rozpětí let 1960 až 1996 a současnou situaci v zemi s ohledem na mayské, to vše na bázi dlouhodobé osobní znalosti latinskoamerického subkontinentu včetně místa odborně prezentovaného zájmu.

Zvolila téma, které – konflikty ve společnosti – tradičně poutá pozornost publicistiky, sdělovacích prostředků či průběžně a následně odborné veřejnosti (politologie, historie) včetně reflexe v současné či následné krásné literatuře. V českém a československém kontextu připomeňme, že středoamerický prostor a karibský bazén poutaly a poutají průběžnou pozornost a autorka tak doplňuje mozaiku zájmu o dění ve druhé polovině 20. století. Byla to právě guatemalská revoluce let 1944 až 1954, která poutala pozornost mimo jiné střeoevropského světa. Jen na okraj sdělují, že autor těchto řádků se k tématu guatemalských reálií vracel při nedávném čtení literárně cestovatelského odkazu Che.

V té souvislosti jsou sumarizací vstupních a aktualizovaných informací věnovány kapitoly druhá a třetí (s těžištěm posouvajícím výklad směrem ke guatemalské revoluci a k dědictví guatemalské revoluce).

Zmíněná osobní znalost míst dění a znalost protagonistů dění činí práci paní dr. Olgy Vilímkové při četbě mimořádně přitažlivou. V té souvislosti připomínám kapitolu pátou, pojednávající o osobních zkušenostech těch, kteří byli dotčeni, zasaženi a vtaženi do ozbrojeného konfliktu, současně pak podoby návratu do mírového života (kapitola šestá). I pro poučeného čtenáře z latinskoamerických reálií jsou sumarizované a analyzované informace svědectvím o violencii, která zasluhuje neustálého – a to i/a především odborného – připomínání. V tomto kontextu autorka v okruhu uváděného souboru pramenů a literatury vyčerpávajícím způsobem dokumentuje a vede svůj text k závěrům.

Podobu exkursu nabyla samostatná kapitola sedmá, pojednávající o roli církve a angažovanosti kléru. Ponechává tak prostor a hovoří o druhém z tradičních institucionálních pilířů latinskoamerických společností (budeme-li za první, či jeden z pilířů pokládat armádu, která je na opačném pólu).

Následující osmá, devátá a desátá kapitola jsou věnovány aktuální situaci (na příkladu 90. let 20. století) Guatemaly s důrazem na lidská práva, mayskou identitu, postavení a roli ženského elementu a mayskou duchovní identitu. Oceňuji tyto partie jako vstupní vademecum s příslibem dalšího zpracování tématu, tak jak se odvíjí (první dekáda 21. století) či se bude odvíjet v budoucím čase.

V případě dr. Olgy Vilímkové nejde a ani nemůže jít přednostně o posouzení práce historické. Samotná autorka dokládá, že jejím cílem je postoupení informací, které představují soubor pramenů a přístupů vycházejících z rovin historické, etnologické, lingvistické, obecně správního a právního rozměru popřípadě dalších. Doložila a zdůvodnila zvolený přístup – a, což pokládám za nejcennější, zná místa dění z autopsie včetně jejich protagonistů. V té souvislosti je ocenitelná – jak již bylo zmíněno – i vícekrát doložená autorčina odvaha, zanícenost věcí a připravenost ke strádání, které cestovatele/badatele nutně doprovázejí. Jen naznačená fotografická příloha – dle mého soudu – zaslouží buď výstavu či samostatného knižního výstupu (viz fotografie jako pramen). I v tomto je její místo mimořádné.

Práce vyhovuje požadavkům kladeným na disertační texty. Disertační práci paní PhDr. Olgy Vilímkové doporučuji ke kladnému uzavření obhajobou.

prof. PhDr. Ivo Barteček, CSc.

Katedra historie

Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Olomouci 3. 9. 2009